

Současná situace katolíků v Číně

MILOVAT REŽIM, A AŽ POTÉ BOHA?

Magdaléna Rychetská

Náboženský život v současné Číně není pouze otázkou víry, ale je také úzce propojen s politikou. Vláda Čínské lidové republiky (ČLR) totiž spojuje náboženskou politiku s otázkami nacionalismu a národní bezpečnosti. Problematické je především postavení náboženských skupin, které mají své kořeny v zahraničí. Mezi ně patří také čínští katolíci, kteří se v tomto ohledu nacházejí v obzvláště složité situaci, jelikož jsou spjatí se Svatým stolicí ve Vatikánu. Od roku 2015 se pod taktovkou prezidenta Si Ťin-pchinga (*1953) vůdčím principem náboženské politiky stalo heslo *aiguo aijiao* „milovat stát [a až pak] milovat náboženství.“¹ Čínští katolíci jsou pod neustálým tlakem přizpůsobit se režimu, teologicky ukotvit svou víru v socialismu a vzdát se veřejných projevů své víry. Tento článek stručně nastiňuje, jak na tyto požadavky reagují Vatikán i samotní čínští katolíci.

Vztahy mezi ČLR a Svatým stolicí po několik desetiletí charakterizovalo diplomatické napětí až mlčení, přičemž největší příčinou rozkolu se stala otázka jmenování biskupů. Podle katolického kanonického práva náleží rozhodující pravomoc při jejich jmenování papeži, zatímco čínský stát odmítal, aby o vedení čínských diecézí rozhodovala autorita sídlící v zahraničí.²

Významným mezníkem se stalo podepsání prozatímní dohody mezi Svatým stolicí a ČLR roku 2018. Její přesné znění dosud nebylo zveřejněno, ale víme, že nejdůležitějším aspektem dohody je ujednání o jmenování biskupů. Biskupy navrhuje čínská strana a papež by měl mít právo veta. Po podepsání dohody papež František (1936–2025) rehabilitoval osm dříve exkomunikovaných „oficiálních“ čínských biskupů,³ a v následujících letech došlo k společnému vysvěcení deseti nových biskupů.⁴

Prozatímní dohoda byla po svém uzavření opakovaně prodloužena – v letech 2020, 2022 a naposledy v roce 2024. Poslední prodloužení přitom představovalo významný posun, protože platnost dohody byla poprvé prodloužena nikoli o dva, ale o čtyři roky. Delší období můžeme interpretovat jako známku stabilizace dialogu mezi Vatikánem a čínskou vládou. Navíc se Svatý stolec snaží prohlubovat vztahy s ČLR například i tím, že v červnu 2024

vyjádřil zájem zřídit na území ČLR stálý úřad.⁵ Takový krok by znamenal další posílení vzájemné důvěry, neboť Svatý stolec nemá na území Číny stálé zastoupení již od roku 1951.

Z pohledu Vatikánu by toto měla být cesta k překonání rozdělení církve, normalizaci diplomatických vztahů, a dokonce k postupnému zlepšení celkové náboženské situace v zemi. Avšak každodenní realita čínských katolíků se za poslední roky nijak nezlepšila, spíše naopak. Ukazuje se totiž, že dohoda oslabuje podzemní komunity, které po desetiletí nesly následky věrnosti papeži. Navíc dává ještě větší moc komunistickému aparátu, který víceméně získal moc volby biskupa do svých rukou. Navrhování jsou totiž výlučně kandidáti loajální Komunistické straně Číny.

Nový papež, který nepřináší žádné změny

Po smrti papeže Františka (1936–2025), který osobně vynaložil značné úsilí na obnovu a normalizaci vztahů s ČLR, nepřišel z Číny na jeho pohřeb žádný oficiální zástupce. Když byl pak v květnu 2025 novým papežem zvolen americký kardinál Robert Francis Prevost (*1955), objevily se plané naděje, že americký původ nového papeže přinese obrat ve vatikánské politice vůči Číně. Papeži Lvovi XIV. ke zvolení gratulovali i představitelé ČLR a vyzvali ho, aby pokračoval ve vstřícné politice vůči Číně.⁶ Samotná volba pape-

Propagační objekt ve tvaru hodin se základními socialistickými hodnotami před katolickým kostelem v provincii Zhejiang. Má připomínat věřícím, že je čas následovat hodnoty, jako je vlastenectví, prosperita a nezávislost.

Foto k článku vpravo: autorka.

že naznačuje, že konkláve považovalo za důležité navázat na reformy zahájené Františkem, a nový papež navíc opakovaně vyjádřil úctu a věrnost jeho odkazu.⁷

A papež Lev XIV skutečně pokračuje v politice nastavené jeho předchůdcem. Již měsíc po svém zvolení schválil jmenování biskupa Josefa Lin Yuntuana (*1952) pomocným biskupem diecéze Fu-čou.⁸ Následující měsíc pak dodatečně schválil zvolení Ignáce Wu Jianlina (*1970) pomocným biskupem šanghajské diecéze.⁹ Toto dodatečné schválení bylo důležité z toho důvodu, že Ignác byl zvolen a jmenován Vlasteneckým sdružením čínských katolíků v době po smrti papeže Františka, kdy byl papežský stolec neobsazen. Nemohl tak obdržet papežské schválení, a čínská strana tím porušila sino-vatikánskou dohodu.¹⁰ Tím, že papež Lev XIV. dodatečně přijal toto jmenování, jasně určil další směřování diplomatických vztahů s ČLR.

I když kroky Vatikánu skutečně vedly k institucionálnímu sjednocení čínských katolíků, ze strany KS Číny dodnes žádné ústupky nepřišly. Ani papež František, ani současný papež Lev XIV. se veřejně nevyjádřili proti zesílené ideologické kontrole a omezování náboženských svobod nejen katolíků v Číně. Nadále přibývají zprávy o zatýkání, perzekucích a mizení těch, kteří odmítají registraci ve státě řízených náboženských sdruženích.¹¹

Jak by měl vypadat katolík podle KS Číny?

Za vlády Si Ťin-pchinga se státní náboženská politika proměnila. Základním pojmem se stala tzv. „sinizace náboženství“, kdy náboženské organizace mají prokazovat nejen kulturní přizpůsobení čínskému prostředí, ale také politickou podřízenost režimu a soulad s vedením KS Číny. Čínští katolíci mají dokazovat vlastenectví, duchovní se účastní politických školení, náboženská výuka dětí a mládeže je silně omezena a náboženské aktivity podléhají rostoucímu ideologickému dohledu.¹² Stále významnější oblastí regulace je internet. Pravidla přijatá od roku 2021 a účinná od března 2022 omezují šíření náboženského obsahu bez příslušného povolení a veřejné sdílení náboženského obsahu se stalo téměř nemožným.

Přesto není možné život čínských katolíků redukovat pouze na politickou

kontrolu a diplomatické vztahy mezi Vatikánem a ČLR. V Číně fungují kostely, konají se bohoslužby, působí kněží a řeholní sestry a existují aktivní farní společenství. Navzdory silné kontrole a omezením hledají cesty, jak svou víru aktivně prožívat a předávat dalším generacím. Příkladem je například fakt, že se mší i v registrovaných kostelech stále účastní malé děti, a to navzdory státnímu doporučení, aby se děti neúčastnily náboženských aktivit.

Dalším příkladem je to, jak se katolické komunity vypořádaly s kontrolou digitálního prostoru. Protože získat oficiální licenci je velice náročné, většina stránek s náboženským obsahem od roku 2022 postupně zanikla. To ale neznamená, že by katolíci už nijak nesdíleli svou víru on-line. Namísto toho se obsah z těchto stránek přesunul do soukromých skupin, které vzájemně propojují věřící v místních diecézích. Například mnohé skupiny na sociální síti WeChat,¹³ které existovaly již předtím, začaly nově sdílet například výklady k biblickým textům, písně, modlitby, videa z farnosti a mší. Také jsou kontrolovány a obsah je často po krátké době mazán. Tento způsob sdílení však stále existuje především díky jeho neveřejné formě. I takto si čínští katolíci dokážou najít cesty, jak svou víru nadále zachovat.

Závěrem

Žádné zlepšení situace čínských katolíků se dosud nenaplnilo a v dohledné době se zjevně nenaplní, protože čínský režim nadále uplatňuje rozsáhlá omezení vůči všem náboženským skupinám. Na základě vývoje v posledních letech lze předpokládat, že dohoda není pro čínské katolíky příliš výhodná a že Vatikán z ní vychází spíše jako slabší partner. Vatikánskou politiku lze interpretovat jako snahu o formální obnovení vztahů, aniž by byl dostatečný důraz kladen na skutečné důsledky pro čínské katolíky. Čínsko-vatikánská dohoda navíc posiluje vliv KS Číny na katolickou církev, protože hlavním cílem čínského komunistického režimu je převzít kontrolu nad náboženským životem obyvatel, řídit jej a podřídit jej zájmům strany. Náboženské projevy jsou v ČLR stále chápány jako potenciální riziko pro společenskou stabilitu, ale také jako nástroj, který lze využít k podpoře legitimacy socialistického systému a vlády Komunistické strany.

Současná situace čínských katolíků je proto paradoxní. Na institucionální úrovni může být církev jednotnější než dříve, protože spor o legitimitu biskupů se postupně zmírňuje. Na úrovni každodenního života se však prostor náboženské svobody zmenšuje. Náboženský život není zakázán, ale je stále více podmíněn loajalitou vůči komunistickému režimu. ■

Poznámky

- 1 Nanlai Cao, "Chinese Religions on the Edge: Shifting Religion-State Dynamics", *The China Review* 18 (4), 2018, s. 1–10. K historickému pozadí katolíků v Číně viz např. Brian Stanley, *Christianity in the Twentieth Century: A World History*, Princeton, NJ: Princeton University Press, 2018, s. 127–149; v českém jazyce Magdaléna Rychetská, *Bouřlivý příběh: Postavení katolíků v Čínské lidové republice*, Brno: Masarykova univerzita, 2023.
- 2 *Kodex kanonického práva*, kán. 377 § 1.
- 3 "Pope Readmits 8 Chinese Bishops to Full Ecclesial Communion" [online]. *Vatican News* [cit. 2026-07-15]. Dostupné z URL: <https://www.vaticannews.va>.
- 4 "Holy See and China Extend Provisional Agreement on Appointment of Bishops" [online]. *Vatican News* [cit. 2026-07-15]. Dostupné z URL: <https://www.vaticannews.va>.
- 5 "Vatikán chce obnovit zpretrhané vazby s čínskými katolíky" [online]. *Český rozhlas Plus* [cit. 2026-07-15]. Dostupné z URL: <https://plus.rozhlas.cz>.
- 6 Micah McCartney, "China's Complicated Relationship With the Catholic Church" [online]. *Newsweek* [cit. 2026-07-14]. Dostupné z URL: <https://www.newsweek.com>.
- 7 "Pope Leo Sees Role as One of Building Bridges, Avoiding Polarization" [online]. *Vatican News* [cit. 2026-07-14]. Dostupné z URL: <https://www.vaticannews.va>.
- 8 "Pope Leo XIV Names First Chinese Bishop, Signalling He Is Continuing Vatican's Controversial Accord" [online]. *AP News* [cit. 2026-05-12]. Dostupné z URL: <https://apnews.com>.
- 9 "Consecration of the Auxiliary Bishop of Shanghai, China" [online]. *Vatican News* [cit. 2026-05-12]. Dostupné z URL: <https://www.vaticannews.va>.
- 10 Courtney Mares, "2 Priests 'Elected' as Catholic Bishops in China after Death of Pope Francis" [online]. *Catholic News Agency* [cit. 2026-07-14]. Dostupné z URL: <https://www.ewtnnews.com>.
- 11 "Christian Persecution Intensifies as China Accelerates Sinicization" [online]. *Union of Catholic Asian News* [cit. 2026-07-16]. Dostupné z URL: <https://www.ucaNews.com>.
- 12 Magdaléna Rychetská, "Aká je situácia vlasteneckého združenia čínskych Katolíkov?", *Dingir* 22 (3), 2019, s. 80–82.
- 13 Obdoba Facebooku, který je v Číně zablokovaný.

Love the Regime Before God? The Current Situation of Catholics in China

The article examines the current situation of Catholics in China under Xi Jinping's policy of the "Sinicization of religion." It analyses the impact of the 2018 Sino-Vatican Provisional Agreement, Pope Leo XIV's continuation of Vatican policy toward China, and the growing political control over religious life.

Dr. Magdaléna Rychetská, roz. Masláková, působí jako odborná asistentka Semináře čínských studií Masarykovy univerzity. Ve svém výzkumu se zaměřuje na křesťanství v Číně a na Tchaj-wanu, vztahy mezi náboženskými institucemi a autoritářskými režimy a současnou náboženskou politiku Čínské lidové republiky.